

est: nūquid per vniū confessionē mīno: filius est. Maior itaq; donās est: sed mīno: iam nō est cui vniū esse donat. **CHRY.** Vel aliter: Nondū nouerant apostoli quid sit resurrectio quā predixerat dicēs: Vado et venio ad vos. Neq; qualē oportebat de eo opinionē habebāt: patrem vō magnū esse estimabāt. Dicit igitur eis: Etsi de me for midatis vt non sufficiente mihī ipsi assistere: neq; pfiditis q; post crucē rursus vos videbo: tñ audientes qm ad patrem vado oportebat letari: et dereliquo quoniā ad maiorem vado: et potentē omnia versuta dissoluere. Hec autem oīa ad imbecillitatē discipulorū dicebāt. Et tō sub dicit: Et nunc dixi vobis priusq; fiat vt euz factū fuerit credatis. **AV.** Quid est hoc cū magis credere homo debet at anteq; fiat id qd credendum est: hec est enim laus fidei siq; creditur non videtur. nam et ille cui dictū est. Quia vidisti credidisti: aliud vidit: credidit: vidit hominē credidit deum. Sed si dicunt credi que vident sicut dicit vniūquisq; oculis suis se credidisse: nō tñ ipsa est que in nobis edificat fides: sed ex rebus que videntur acquiruntur in nobis vt ea credantur que non vident. Illud itaq; dicit: Cum factū fuerit: q; cum post mortē vīsi erāt viuentē: et ad patrē ascendentem: quo vīsu fuerant credituri q; ipse esset christus filius dei qui hoc potuit facere et predicere anteq; faceret. Credituri autē hoc non fide noga: s; aucta: aut certe cū mortuū esset defecta: cū resurrexisset resecta. **HYLA.** ix. de trini. Glorie autē resumende meritum: continuo subiecit dicens: Jam nō multa loquar vobiscum. **BEDA.** Ideo hoc dicebat: qm iam instabat tēpus vt comprehenderet: et ad mortem traderet. Venit enī princeps mundi huius. **AV.** Quis nisi diabolus? nō autē creaturarū: sed peccatorū princeps est diabolus. Vñ apostolus cū dixisset aduersus rectores mundi: sequenti verbo exposuit: quid dixisset mūdī: cū subiungit tenebrarū harum. i. hominū impiorū. Et in me nō habet qd. Quia neq; cū peccato de? venerat: nec eius carnē de peccati pagine virgo peperat. Et tanq; ei diceret: Cur ergo mortis eris: si non habes peccatū cui debet mortis supplicium continuo subiūgit: Sed vt cog. mund? q; diligo pa. et sic ut man. de. mibi pater sic facio. Surgite eam? hinc. Discumbens enī discumbentib? loquebat. Eam? autē dixit ad illum locū: vnde fuerat tradend? ad mortē qui nullū habebat meritū mortis sed habebat: vt moreret mandatum patris. **AV.** Contra arrianos: Quod autē volūtatē et precepto patris obediens est filius: nec in hominib? demonstrat diuersam imparēq; naturā patris precipientis: et filij obediētis: huc accedit q; christus non tñ deus est: qua natura equalis est patri: sed etiam homo: qua natura minor est patre. **CHRY.** Vel hoc qd dicit. Surgite eamus hinc: principis est alteri? sententiē cōsequēs. n. erat eos for midare: et a tempore et a loco in villa manifeste existentes: etenim nō profunda erat: et erat cōsequēs eos non attēdere hīs que dicebant: sed semp circūuolue re oculos: et imaginari eos qui aggressuri eos erāt: et maxime audientes: Adhuc modicū vobiscū sū. Et venit princeps mūdī huius. Quia igitur hec et huiusmodi audietes turbabant vt mox capiēdi ducit eos in locū aliu: vt est mantes se in cautela esse cum ocio de reliquo audiat: magna enim dogmata erant audiri. **CA. XV.**

Ego sum vitis vera: et pater me? agricola est. Omnem palmitē in me nō ferentem fructum tollet eum: et omnē qui fert fructum purgabit eum ut fructum plus afferat. Jam vos mundi

estis propter sermonem quē locutus sū vobis.

HYLA. ix. de tri. Ad consummāde corpore passionis sacramētū per dilectionē efficiēdi mādati paterni festinat exurgēs: corpore tñ assumptiōis statim mysteriū pādes

per quā ei tāq; in vīte modo palmitis inessemus adiecit: Ego sum vitis vera. **AV.** Qd fm hoc dicit q; est caput ecclesie: nosq; mēbra eius: homo christus iesus. Vñ qd pe nature sunt vitis et palmitis: sed cum dicit: Ego sū vitis vera: nūquid vt adderet vera: ad eam vitē retulit vñ ista similitudo translata est. Sic autē dicit vitis per similitudinem: non per proprietatē: sicut agnus: ouis: et cetera huiusmodi: vt magis ipsa sint vera ex quibus ducuntur ite similitudines. Sed dicēdo: Ego sum vitis vera: ab illa se discernit cui dicitur: Quō conuersa es in amaritudinem vitis alienę. Nam quo pacto est vitis vera: que expectata est vt faceret vnam: fecit autem spinas. **HYLA.** nono de trini. Sed a corpore huius? humilitatis assumptiōne formā paternę maiestatis alienas agricolā patrē curiosum huius? vitis ostendit dicens. Et pater me? agricola est. **AV.** Colim? enī deum: et colim? nos deus: sed sic deum colim? vt nō meliorē eū faciamus: colim? enī eū: adorando: non arando. Qd autē ille nos colit: meliores nos reddit. Cultura ipsius est in nos: q; non cessat verbo suo extirpare mala semina de cordibus nostris: aperire cor nostrū tāq; aratro sermonis: plantare semina preceptorū expectare fructū pietatis. **CHRY.** Et quia christus si bi sufficit: discipuli vero multo indigent agricole auxilio propterea de vitē nihil dicit: sed de palmitibus cū subdit. Omne pal. in me nō ferent. fru. tollet eū. fructū autē hic vitam occulte insinuat: oñdens q; sine operibus non potest aliquis esse in eo. **HYLA.** ix. de trini. Inuitiles autem et inuacres palmitis deieciens deputabit arduos. **CHRY.** Et quia etiā qui valde virtuosī sunt: indigent agricole opere: adiūgit. Et oēm qui fert fructū purgabit eū vt fructū plus afferat. Hoc dicit propter tribulationes eorum que tūc inducebant: ostendens q; tērationes fortiores eos faciebāt sicut vt purgare: hoc est circūcidere palmitē eum magis germinare facit. **AV.** Quis autem est i hac vita sic mundus: vt non sit magis magisq; mundanus? Vbi si dixerim? q; peccatū non habem? nosmetipsos seducim? Mundat itaq; mūdōs. i. fructuosos: vt tāto sint fructuosiores quanto sūt mundiores. Scdm hoc ergo vitis est christus qd ait: Pater maior me est. fm illud autē qd ait: Ego et pater vniū sum? et ipse agricola est. Nec talis quales sūt qui extrinsec? operādo exhibēt ministeriū: sed talis vt dei etiā intrinsecus incrementū. vñ cōtinuo et scipsum mundatorē palmitū ostendit dicens. Jam vos mundi estis propter sermonē quem locuti sum vobis. Ecce ipse mundator est palmitū: qd est agricole nō vitis officium. Sed quare nō ait: Mundi estis. propter baptisimū quo abluti estis nisi quia et in aqua verbū mundat: Detrahe verbum: et qd est aqua nisi aqua. Accedit verbū ad elementū et fit sacramētū: vñ ista tāta virtus aque vt corpus tangat et cor abluat: nisi faciēte verbo: nō q; dicit: sed q; credit. Nam in ipso verbo aliud est sonus transiens: aliud virtus immanens. Hoc verbū fidei tantū valet in ecclesia dei: vt per ipsū credentē offerentē benedicentē: tingentē mundet infantē quīs credere nō valent. **CHRY.** Vel dicit: Mundi estis: propter sermonē quē locutus sum vobis. i. interim lumen doctrinę iaz suscepistis et a iudaico errore erui estis.

Manete in me et ego in vobis. Sicut palmet non potest ferre fructum a semetipso nisi māserint in vitē: sic nec vos nisi in me manseritis. Ego sū vitis vos palmitēs. Qui manet in me et ego in eo: hic fert fructum multū: quia sine me nihil potestis facere. Siquis in me non manserit: mitteretur foras sicut palmet et arefceret: et co ligent eum et in ignē mittent et ardet. Si manseritis in me et verba mea in vobis manserint: quodcūq; volueritis petetis et fiet vobis.

CHRY

CHRY. Quia iam mundos eos dixerat ppter semo-
nem que locutus fuerat eis: docet qd oportet de reliquo
incipere ea que ab eis sunt: ideo dicit: **Manete in me** et
ego in vobis. **AVG.** Nō eo modo illi in ipso sicut ipse
in illis: vtrūq; enī pdest: non ipsi sed illis. Ita sūt qdpe in
vite palmites: vt vñ non cōferant: sed inde accipiat vnde
viuant. Ita vñ vñ est in palmitibus: vt vitale alimētū
subministret eis: non sumat ab eis: ac per hoc vt maner-
tem in se haberet christū: et manerent in christo: discipu-
lis prodest vtrūq; nō christo: vnde subdit: **Sicut palmes**
nō potest ferre fructū a semetipso: nisi manserit in vite: sic
nec vos nisi in me manseritis. Magna gratie cōmēdatio
corda instruit humilitatē: oza obstruit superborū. Nōne hu-
ic resistunt veritati: ad bona opera faciēda deū sibi neces-
sariū nō putātes: nō assertores: sed precipitatores liberi
arbitrii. Qui enī a semetipso se fructū estimat ferre in vite
nō ē. Qui in vite nō ē: xpo nō ē. qd in xpo nō ē: xpian nō
est. **ALCV.** Omnis enī fructus boni operis ab illa ra-
dice procedit: qui nos sua gratia liberauit: et suo auxilio
prouehit: vt fructū plus afferre valeamus: vnde cum re-
petitione et superiorū explanatione subdit: **Ego sum vi-**
tis et vos palmites. Qui ma. in me. credēdo: obediendo:
perseuerādo. Et ego in eo. illuminādo: subueniēdo: perse-
uerantia donādo: **Vic: et nō alit?** Fert fructū multū. **AV.**
Sed ne quisq; putaret saltē paruū aliquē fructū posse a
semetipso palmitē ferre subdit: **Quia sine me po. fa. non**
ait paruū potestis facere: qd nisi palmes in vite manserit:
et vixerit de radice quātūlibet et fructū a semetipso nō pōt
ferre. Quāuis aut xps vitis nō esset: nisi hō ēēt in istam
grāz palmitib; nō pberet: nisi etiā de esset. **CHRY.** U-
de ergo filiū nō mūn patre cōferentē ad discipulū pro
curationē. Nā pater quidē purgat: ipse vñ in se tenet: qd
facit palmites fructificare. Sed tamē et purgare filiū tāto
stratum est esse: et manere in radice est patris: qui radicez
genuit. Igitur magnū quidē damū est nūl posse facere
verū nō vñq; ad hoc sūt: sed vltērius pducit sermonem
dicēns: **Siquis in me nō manserit: mittet foras sicut pal-**
mes. Agricole non potest manu. Et arcescit hoc est: **Si**
quid habebat a radice amittere: nudatus eius auxiliū
et vita. Et colligent eam. **ALCV.** Messores angeli et in
ignē eternū. s. mittent: et ardet. **AV.** Ligna enī vitis tāto
sunt cōtēptibilia: si in vite nō manserint: quāto glori-
osiora si manserint vñq; ex duob; palmiti congruit: aut
vitis: aut ignis: si in vite nō est in igne erit. **CHRY.**
Deinde ostēdē quid est manere in eo subdit: **Si manseri-**
tis in me et ver. mea in vo. man. quodcūq; volue. pe. et si
et vobis. Eam enī que p opa ostēsiōē querit. **AV.** Tūc
enī sūt dicēda verba eius in nobis manere: quādo fa-
ciū que precepit: et diligimus que promisit. Quādo au-
tem verba ei manent in memoria: nec inueniunt in vita:
nō computat palmes in vite: quia vitā nō attrahit ex ra-
dice. Quid autem velle possunt manēdo in saluatore: ni-
si qd nō alienū est a salute. Aliud quippe volumus: qd su-
m in christo: et aliud volumus: qd sum adhuc in hoc secu-
lo. De mansione aut huius seculi nobis aliquando surre-
pit: vt hoc petam quod nobis nō expedire nescim. Sed
absit vt faciat nobis si maneamus in christo qui non fa-
cit quādo petim: nisi quod expediat nobis. Ad verba au-
tem eius pertinet oratio: Pater noster: ab huius oratiōis
verbis et sensibus non recedamus in petitionib; nostris
et quicquid petimus fiet nobis.

In hoc clarificatus est pater meus ut fructus
plurimū afferatis. et efficiamini mei discipuli. Si-
cut dilexit me pater. et ego dilexi vos. **Manete in**
dilectione mea. Si precepta mea seruaueritis. ma-
nebitis in dilectiōe mea. sicut et ego patris mei pre-
cepta seruauī et maneo in eius dilectione. **Hec lo-**

cutus sum vobis. ut gaudium meum in vobis sit
et gaudium vestrum impleatur.

CHRY. Quādo dicit supra dñs quoniam qui eis insidiabā-
tur ardebunt: nō manentes in christo: deinde ostendens
quoniam ipsi inexpugnabiles erunt: ita. s. vt multum fructifi-
cent ait. **In hoc clar. est pa. vt plu. fru. affe. q. d.** Si ad glo-
riam patris pertinet qd vos fructificetis: nō cōtinet glori-
am suam: qui aut fructum facit: ille est discipulus christi.
vnde subdit: **Et effi. mei disci.** **THEO.** Fructus aut apo-
stolorū sunt gētes que p eo: et doctrinā astricte sunt fidei:
nec nō ad dei redacti sunt gloriā. **AV.** Siue enī clarifi-
catus: siue glorificatus dicit: ex vno verbo greco vtrūq;
trāslatū est. Doxa ergo grece dicit: latine gloria est: quod
ideo cōmemorandū putauī: ne hoc nostre glorię tribua-
mus: tāq; ex nobis ipsis habeamus: ei est enī hec gratia: et
ideo in hoc nō nostra: sed eius est gloria. A quo enī facie-
mus fructū: nisi ab illo cui misericordia preuenit nos:
vñ subdit. **Sicut dile. me pa. et ego dile. vos.** Ecce vnde
sunt nobis opera bona. nā vnde nobis essent: nisi quia si-
des per dilectionē operat vnde aut diligere nō nisi prius
diligemur. Qd aut ait. **Sicut dilexit me pa. et ego dile.**
vos. nō equalitātē nature ostendit nostre et sue: sicut ē pa-
tris et ipsius: sed gratiam qua mediator est dei et hominū
homo xps iesus. Mediator qdpe monstrat cum dicit:
Pater dile. me et ego vos. Nā pater vñq; diligit et nos:
sed in ipso. **CHRY.** Si igit pater amat nos: cōfideat. si
patris est gloria: fructificate. Deinde vt nō pigros eos fa-
ciat subdit: **Mane. in dile. mea.** Quasi aut hoc erit ostēdit
subdens: **Si prece. mea seruauē. ma. in dile. mea.** **AV.**
Quis ambigat dilectiō precedat obseruantia preceptorū
vñ ei precepta seruet nō hz: qd nō diligit: qd ergo hoc ait:
ostēdit nō vñ dilectiō generet: sed vñ mōstrat. vt nemo se
fallat dicēdo qd cū diligit si eius precepta nō seruat: quia
qd dicit manere in dile. mea: nō apparet quā dixerit dile-
ctionē: vñ qua cū diligit: an qua ipse nos diligit: sed
ex verbo supioze dinoscit. Dixerat qdpe: **Ego dilexi vos**
et continuo subiicit: **Manete in dilec. mea.** Illa ergo qua
dilexit eos. **Quid est ergo: Manete in dilectione mea: ni-**
si manete in gratia mea. Et quid est: **Si precepta mea ser-**
uaueritis: manebitis in dile. mea: nisi ex hoc sciatis qd in
dilectione mea qua vos diligo manetis: si mea pcepta ser-
uatis. Nō ergo vt nos diligit: pcepta ei seruamus
sed nisi nos diligit: pcepta ei seruare nō possumus. hec ē
gratia que humilib; pater: supbos latet. Sed qd illud ē
qd adiungit: **Sicut et ego pcepta pa. mei seruauī: et ma. in**
ei dile. vñq; cā hic dilectionē patris intelligi voluit: qua
cū diligit pat. Sed nūqd et hec gratia intelligēda ē: qd pat
diligit filiū: sicut grā est qua nos diligit fili: cū sum nos
filiū grā nō natura: vnigenitū aut natura: nō grā. An hoc
enī in ipso filio ad hominē referēdū est. Ita sane. nā dicē-
do. **Sicut dilexit me pa. et ego dile. vos: grā mediatoris**
ostēdit: mediator aut dei et hominū: nō inq; deus: s; in
q; tum hō ē xps. Igitur hoc recte possumus dicere: qd cū ad
naturā dei non pertineat humana natura ad personam
tamē filiū dei per grā pertinet: qua nulla est maior: nul-
la proptus equalis. Neq; enim illam susceptionē vlla ho-
minis merita precesserūt: sed ab illa susceptionē merita ei
cūcta ceperūt. **ALCV.** Que aut pcepta dixerit exponit
apostolus dicens: **Christus factus est obediens patri vñq;**
ad mortē: mortē aut crucis. **CHRYSO.** Deinde qd
futura passio et tristitia verba interruptura erāt eorum le-
titiam: subiungit: **Hec locū. sū. vo. vt gau. meū in vo. sit: et**
gaudiz v. implea. q. d. Et si incidat tristitia: hāc aufe-
ram: vt ad finem veniat gaudiz. **AV.** Qd est aut gau-
dium christi in nobis: nisi qd dignat gaudere de nobis. Et
qd est gaudium nostrū qd dicit implendū: nisi eius habē-
re psonū. Gaudiū aut iam ipse perfectū et nobis habē-
bat: quādo nos presciēdo et pdestinādo gaudebat: s; illō
n.

gaudium in nobis non erat: quia nec nos in quibus esse posset: eramus. cepit autem esse in nobis quando vocauit nos. Et hoc gaudium nostrum merito dicimus: quod nos beati futuri sumus: quod inchoat in fide renascitur: implebitur in premio resurgendum.

Hoc est preceptum meum ut diligatis inuicem si cur dilexi vos. Maior hac dilectione nemo habet: quod ut aia sua quod ponat pro amicis suis. Vos amici mei estis si feceritis que ego precipio vobis. Jam non dicam vos seruos. quia seruos nescit quid faciat dominus eius. Vos autem dixi amicos. quia omnia quecumque audiui a patre meo nota feci vobis. Non vos me elegistis. sed ego elegi vos. et posui vos ut eatis et fructum afferatis. et fructus vester maneat. ut quodcumque petieritis patrem in nomine meo det vobis.

THEO. Quia predixerat: quod si mandata mea custodieritis: tunc in me permanebitis: hic ostendit que mandata ad observandum oporteat dicere: Hoc est preceptum meum ut diligatis inuicem. **GRE.** in hoc. Cum autem cuncta sacra eloquia dominici sint plena preceptis: quod est quod de dilectione quasi de speciali mandato hic dicit: nisi quia omne mandatum de sola dilectione est: et omnia precepta vni sunt: quia quicquid precipit in sola charitate solidatur: ut enim multi arboris rami ex vna radice procedunt: sic multe virtutes ex vna charitate generantur. Nec habet aliquid viriditatis ramus boni operis: si non manet in radice charitatis. **AV.** Ubi ergo charitas est: quod est quod possit deesse: Ubi autem non est quod est quod possit deesse: discernit autem ista dilectio ab ea quod se inuicem diligunt homines sicut homines. vni adiunctum est: Sicut dilexi vos. Ut quod enim nos dilexit Christus nisi ut possim? regere eam Christus: Ad hoc ergo et nos inuicem diligamus: ut dilectione nostra discernamus a ceteris: quod non ad hoc se inuicem diligunt vnde diligat: quod nec vere diligunt. Qui autem se propter habendum deum diligunt: ipsi se diligunt. **GRE.** Una autem et summa est probatio charitatis: si et ipse diligat quod aduersatur. nam et ipsa veritas et crucis patibulum sustinet: et in ipsis suis persecutoribus affectum dilectionis impedit dicens: Patet ignoscere illi: quod nescit quid faciat. cui dilectionis summa exprimitur cum subiungit: Daio. hac dilectione habet. quod ut autem iua po. quod pro amicis suis. Vnde pro inimicis dominus venerat: et in positum se aiam pro amicis dicebat: ut nobis ostenderet: quod cum diligendo lucrum facere de inimicis possumus etiam ipsi amici sunt qui persequuntur. **AV.** Quia ergo superius dixerat: Hoc est preceptum meum ut diligatis inuicem sicut dilexi vos: fit ex hoc consequens quod idem Ioannes in epistola sua dicit: ut quemadmodum charitas pro nobis aiam suam posuit: sic et nos debemus aiam pro fratribus ponere. De eadem martires ardenti dilectione fecerunt: id ad mensam Christi: non siccum comemo: am? quemadmodum alios: ut etiam pro eis orem: sed magis ut eorum vestigia hercamus. Talia enim suis fratribus exhibuerunt: quia de domini mensa pariter acceperunt. **GRE.** Qui vero tranquillitatis tempore non datur pro eo tunicam suam: qualiter in persecutione datur? est aiam sua: Vnde ergo charitatis ut inuicta sit in perturbato: nutritur pro misericordia in tranquillitate. **AV.** vig. de tri. Ex vna autem eademque charitate deum proximique diligimus: sed deum propter deum: nos autem et propter nos propter deum. Cum ergo duo sint precepta charitatis in quibus tota lex pendet et propheta: dilectio dei et proximi non inerti: tota plerumque scriptura pro vtroque vni ponit: quod diligat deum consequens est ut faciat quod precipit deus. Consequens ergo est ut proximum diligat: et hoc precipit deus: vnde et hic sequitur: Vos amici mei estis si feceritis quod precipio vo. **GRE.** xxvij. mo. 2. Amic? quippe quasi aie custodire dicit: vnde non in merito quod voluntate dei custodire in preceptis illi? dicit: et? amic? vocat. **AV.** Magna dignatio cum seruus bonus esse non pos-

sit: si precepta domini sui non fecerit: hinc amicos suos voluit intelligi: vnde boni serui possunt probari. Potest igitur esse et seruus et amicus? quod seruus est bonus? Quod autem intellecturi sumus? et fuimus et amicus esse fuimus bonum declarat cum subdit: Jam non dicam vos seruos: quod seruus ne quid faciat. de. et? Itaque tunc seruus non erim? quoniam boni serui fuerim? Nunc quid seruo bono et probato dominus eius non etiam sua secreta committit? Sed sicut sunt duo timores: sic sunt due seruitutes. Est timor: quem perfecta charitas mittit foras: in quo etiam est seruus? simul foras cum ipso timore mittenda. Et est alius timor: castus: permanens in seculo seculi. Ad primam ergo seruitutem seruos pertinent: intuebatur dominus dicens: Jam non dicam vos seruos: quod seruus nescit quid faciat. de. et? Non ille vtiq; seruus? ad timorem pertinet castus cui dicit: Euge seruus bone: intra in gaudium domini tui: sed ille seruus pertinet ad timorem foras a charitate mittendus: de quo alibi dicit: Seruus non manet in domo in eternum: filii autem manent in eternum. Quoniam itaque dedit nobis patres filios dei fieri: ut miro modo seruus non seruus esse possumus? hoc dominus facere scimus? hoc seruus ille nescit quod faciat dominus eius? et cum aliquid boni facit: sic extollit quasi hoc ipse faciat: et non dominus eius? in se et non in domino glorias. Sequitur: Vos autem dei amici. quod omnia quecumque audiui a patre meo nota feci vo. **T**HEO. q. d. Seruus non nouit consilia sui domini: vos autem cum amicos reputetis: secreta mea vobis concaui. **AV.** Quod autem patet intellecturi sumus? omnia enim nota fecisse discipulis quecumque audiuit a patre: cum propterea multa non dicat eis: quia scit eos modo portare non posse. Sed omnia se nota fecisse discipulis dicit: que se nouit nota esse facturum: in illa plenitudine de qua dicit apostolus: Tunc cognoscetis sicut et cognitus sum. sicut enim immortalitate carnis et salutem aiam futuram expectamus: ita omnem noticiam quecumque vniueris a patre futura expectare debemus. **GRE.** Vel omnia quod audiuit a patre quod non fieri voluit seruus suis: sunt gaudia interne charitatis et festa superne patrie: que nris quotidie meritis per aspirationem sui amoris imprimitur: dum enim audita sunt perna celestia amamus: amata iam nouimus: quod amor ipsa noticia est. Omnia ergo nota eis fecerunt: quod a terrenis desideris imutari amoris summi facit ardebat. **CHRY.** Vel dicit quecumque eos audire oportebat. Per hoc autem quod dicit se audisse: ostendit quod nihil alienum loquitur: sed que patris. **GRE.** Sed quis ad hanc puenit dignitatem ut amicus dei vocetur: dona que peperit super se non suis meritis tribuat. vnde subdit: Non vos me elegistis: sed ego elegi vos. **AV.** Hoc est ineffabilis gratia: quod enim eram? quam do Christum non dum elegeram? nisi inique perdidit. Neque enim credideram? et cum ut eligeret nos. nam si credentes elegit: eligentes elegit. Dicit certe vacat vana illorum ratio quod idem nos dicit electos ante mundi constitutionem: quod presciuit nos deus futuros bonos: non seipsos nos facturum bonos: quoniam si propterea nos elegisset quia bonos futuros esse prescierat: simul etiam possumus esse boni: nisi forte dicendum est bonus quod non eligit bonum. Quid ergo elegit in non bonis. Non est ut dicat. Iohannes electus sum: quod iam credebatur. Si enim credebatur in eum: iam elegerat eum. Nec est ut dicat: Antequam crederetur iam bona operabatur: ideo electus sum. Quid enim est boni operis ante fidem: quod ergo dicturi sumus: nisi quia mali eramus: et electi sumus: ut boni pro gratia nos eligentes essemus? **AV.** de predestinatione et scriptura: electi sunt itaque ante mundi constitutionem ea predestinatione: in qua deus sua futura facta presciuit: electi autem de mundo ea vocatoe qua deus id quod predestinauit impleuit. quos enim predestinauit: hos et vocauit. **AV.** super Ioannem: Et videte quemadmodum non eligat bonos: sed quos elegit faciat bonos. nam sequitur: Et posui vos ut eatis et fructus afferatis. Iste est fructus de quo iam diximus: Gine me nihil potestis facere: ipse est via in qua nos posuit ut eam. **GRE.** in hoc. Posui ergo vos. id est ad gratiam. Placuit: ut eatis: quia velle iam mente ire est: Et fructus afferatis. opaco. Qualem vero fructum afferre debeamus: Et fructus.

trus vester maneat. oē enī quod fm p̄sens seculū labo-
ramus. vir vsq; ad morē sufficit. mors nāq; interueniēs
fructū nōstri laboris abscedit. quod vero p̄o eterna vita
agit. etiā post morē seruaf. ⁊ nūc apparere incipit. cū la-
boris carnaliū fruct⁹ ceperit non videri. Tales ergo fru-
ctus operamur qui manent: qui cum mors cūcta interi-
mat. ipsi exordiu a morte sumant. **AV.** Dilectio ergo est
fructus noster: que nūc est in desiderio nondū in saturita-
te. Et ipso desiderio quodcūq; petierim⁹ in noīe vnigeni-
ti filij dat nobis pater. vñ sequit⁹. Et quodcūq; petieritis
patrem in nomine meo det vobis. Hoc petimus in no-
mine saluatoris quod pertinet ad rationē salutis.

Hec mando vobis ut diligatis inuicem. Si mu-
dus vos odit scitote quia me priores vobis odio
habuit. Si de mundo fuissetis: mundus quod fu-
um erat diligeret. Quia vero de mundo non estis
sed ego elegi vos de mundo propterea odit vos
mundus. Mementote sermonis mei quem ego di-
xi vobis. Non est seruus maior domini suo. Si
me persecuti sunt: et vos persequentur. Si sermo-
nem meum seruauerunt: et vestrum seruabunt. Sed bea-
tia facient vobis propter nomen meum: quia ne-
sciunt eum qui misit me.

AV. Dixerat dñs: Posui vos vt eatis ⁊ fructū ⁊ affera-
tis: Charitas autē fruct⁹ noster est: de hoc itaq; fructū mā-
dana nobis dicit: Hec mado vobis vt diligatis inuicem
Unde ⁊ apostolus: fruct⁹ inq; spirit⁹ charitas: ac de in-
de cetera tanq; ex isto capite exorta ⁊ religata contem-
porum. Merito itaq; si dilectionē sepe cōmenda: tāq; sola p-
cipienda sit: sine qua nō possunt p̄desse cetera bona: i-
qua nō pōt haberi sine ceteris bonis quib⁹ hō efficit bo-
nus. **CHRY.** Uel aliter cōtinua: Dixi qm̄ aīam meā
vobis pono: ⁊ q; p̄mū vobis elegi: Dixi autē oīa nō expre-
bians dixi: sed ad dilectionē vos inducēs vt diligatis in-
uicem: deinde q; persecutionē pati: ⁊ a multis exprobri-
difficile erat: ostendit consequēt q; nō dolere: sed le-
opozet. vt seq; Si mundus vos odit: scitote: q; me p̄i-
orem vobis odio habuit. q. d. Scio hoc esse durū: sed
pter me patiemini. **A**V. Cur enī se mēbra supra vertice
extollunt: reculas esse in corpore: si nō vis mūdi odiū
sustinere cū capite. P̄o dilectiōe autē patienter debem⁹
etiā mundi odiū sustinere: necesse est enim vt nos odiri
quis cernit nolle quod diligat: vnde seq; Si de mūdo f-
uiletis: mūdus qō suū erit diliget. **CHRY.** Quia. n-
ppter xpm̄ pati nō dū erat eis sufficiens mitigationis ca-
sa: illa cā dimissa hāc adiecit: ostēdens q; hoc est virtutis
argumētū: a mūdo odio haberi vt dolere opozet: si
mundo diligere min⁹. hoc enī est malitiae vestre ostensum

AV. Uniusse aut hoc dicit ecclesie: quā plurimū m
di noie appellat: sicut est illud: **Deus** erat in xpo mund
reccilians sibi. **Totus** ergo mund' ecclesia est: ⁊ totu
mundus odit ecclesiā. **Mund'** igit' odit mūdū: inimici
reccilians: inquitur' mundatū. **Querī** ergo pōt si etiā
mali faciūt psecutionē malis: sicut imp' reges ⁊ iudice
cū essent psecutores pioū: vtiq; ⁊ homicidās ⁊ adul
ros puniebāt: quō intelligendū ē qd dñs ait: **Si** de mūdo
essetis: mūdus qd suū est diligeret: nisi q; mūd' est in e
a quib' talia scelera puniūt: ⁊ mūd' est in eis a quib' d
ligunt. **Mund'** ergo odit qd suū est: ex ea parte hominū
qua sceleratis nocet: ⁊ diligit qd suū est: ex ea parte q
fauet. **Si** etiā querat: quō se diligit mūd' q odit modū
redēptiōis: **Diligit** vtiq; falsa dilectiōe nō vera: qm qd
nocet hoc odit diligit odit naturā: diligit vitiiū. vñ ⁊ nos pl
bemur diligere in illo qd ipse diligit: ⁊ iubemur diligi
qd ipse odit in seipso. **Unū** quippe in illo diligere pro
bemur: iubemurq; naturā. **Ut** autē de hoc mūdo dñs

non essent: electi sunt in deo. nō meritis suis: quoz nulla bō
na precefferāt opa: nō natura: q̄ tota fuerat in ipsa radice
vitiatā: sed grātia. vñ sequit̄. **Quia** vō de mūdo nō estis:
sed ego elegi vos de mūdo: ppterca odit vos mundus:
GRE. sup̄ ezechielē in homelia nona. **Nā** puerorū vō ro
gatio vīte nostre approbatio est: q̄: iā ōndit nos aliqd̄ in
sticie habere: si illis displicere incipim̄ qui nō placēt deo
nemo enī pōt in vna eadēq̄ re opōtenti dīo atq̄ ei⁹ ho
sibus grāz existere. **Nā** se deo amicū denegat: q̄ ei⁹ pla
cet inimico: ⁊ inimici veritatis aduersabūt: q̄ eidem ver
tati in monte subiugabit. **AV.** Exhortāz autē dñs suos
seruos ad mūdi odia perferēda patiēter: nullū ei⁹ maius
⁊ meli⁹ q̄ de seipso pponit exēpluz. vñ sequit̄. **Memēte**
sermonis mei quē ego dixi vobis: **Nō** est seru⁹ maior dñi
mino suo. **Si** me psecuti sūt: ⁊ vos psequant̄. si sermonēz
meū seruauerūt: ⁊ vestrū seruabūt. **GLO.** Idem obser
uauerūt vt calūniarent: iuxta illud: **Obseruabit** peccator sūt
iustū. **THEO.** Uel aliter: **Si** ōm̄ inquit psecuti sūt
vos etiā seruos multo magis: **Si** nō psecuti fuissent: s; ser
monē custodiuisissent: vestrū etiā custodirēt. **CHRY.** q.
d. **Non** vos turbari opōtet si cōmunicabitis meis passi
onib⁹: quia vos nō estis me potiores. **AV.** hic aut̄ vbi
dicit̄: **Nō** est seru⁹ maior dñi: illū significat seruū pertinē
tem ad timorē castū: q̄ pmanet in seculū seculi. **CHR.**
Deinde ⁊ aliā mitigatiōē ponit: qm̄ ⁊ pater cū eis contu
meliā patitur cui iniuriant̄. vñ sequitur: **Sed** hec oīa fa
cient vobis ppter nomē meum. **AV.** Que oīa nisi que
dixit que odio habebūt ⁊ persequēt sermonēz cōtēnēt:
Quid est aut̄ aliud ōscere: **Propter** nomē meuz: q̄ me in
vobis odio habent: me in vobis psequēt: ⁊ sermonē
vestrū: q̄ me⁹ est: iō nō seruabūt. **Tāto** igit̄ misēiores q̄
ppter hoc nomē ista faciūt: quāto beatiōres q̄ ppter hoc
nomē ista patiunt̄. faciūt aut̄ ⁊ ista mali malis: sed vtriq̄
miser⁹: ⁊ q̄ faciūt: ⁊ q̄ patiunt̄. **Quō** autē hoc erit verum:
hec oīa facient vō. ppter nomē meū: cū illi non ppter
nomē christi faciāt hoc est ppter iusticiā: sed ppter iniqui
tatem suam. **Hec** questio ita soluit̄: si totū referat ad iustos
tanq̄ dictū sit: hec oīa patiēmini ab eis ppter nomē meū
si aut̄ ppter nomē meū: sic accipitur idest quod in vō
bis oderunt et ppter iusticiam q̄ in vobis videretur
similiter recte dici possunt ⁊ boni: cū persecuti onem faci
unt malis: ⁊ ppter iusticiā facere quā diligēdo psequunt̄
malos ⁊ ppter iniquitatem quā oderunt in ip̄is malis. **Qd**
aut̄ addidit: **Quia** nesciūt eum q̄ misit me: finē tam scien
tiam dictū est: q̄ dicit̄ scire te: sensus est cōsummat⁹.

U Si non venissem ⁊ locutus fuisssem eis: peccatum non haberēt. Nunc autē excusationē non habent de peccato suo. Qui me odit: ⁊ patrem meū odit. Si opera non fecissem in eis que nemo ali⁹ fecit peccatū nō haberent. Nunc autem ⁊ viderūt et oderūt ⁊ me ⁊ patrem meū. Sed ut adimpleatur sermo qui in lege eorū script⁹ est: Quia odio habuerunt me gratis.

CHRY. Ponit iterum omnes alia discipulorum mitigationem: ostendens quoniam inuiste et in ipsum et in discipulos talia operabuntur. vñ dicit: Si nō venis, locutus es non fuisset: peccatū nō haberet. **AV.** Iudeis locutus est xps nō alijs gentib⁹. In eis ergo voluit intelligi mūdū: q̄ odit chris̄m et discipulos eius: imo vero nō in eis solus: s̄ nos quoq; ad eundē mūdū p̄tinere mōstrauit. Nūq̄ ergo si ne peccato erant iudei: q̄bus chris̄tus locut⁹ ē: anteq̄ xps in carne venisset. Sed magnū quoddā peccatū: nō omne peccatū sub generali nomine vult intelligi. Hoc est enim peccatū: quo tenent cūcta peccata: quod vnusquisq; si nō habeat: oimittunt cū cūcta peccata. Hoc autē est: quia non crediderūt in chris̄m: q̄ ppter ea venit vt credat in eum. Hoc ergo peccatū si nō venisset: nō vtriq; haberent. 11 3

uentus enī eius quantū credentib⁹ salutaris: tāū nō credentibus exitialis factus est. Sequit⁹: Nūc autē excusationem non habent de peccato suo. Si autē hi ad quos nō venit christ⁹: nec locut⁹ est eis excusationē nō habent de peccato suo: cur hic dictū est ppter ea istos nō habere. qz venit ⁊ locutus est eis. Si autē habent. virū ad hoc habet ut a penis alienent. aut ut mitius puniant. Ad hec inq̄sita rñdeo eos habere excusationē. nō de oī peccato suo: sed de hoc peccato suo. qz in christū nō crediderunt. Sed nō in eo sūt numero. ad quos per discipulos venit. non sunt enim in pena leuio ⁊ pōnēdi. qui oīno lege christi accipere noluerūt: ⁊ cā quantū ad ip̄os attinet oīno nullam esse voluerūt. Hanc etiā excusationē possunt habere: qui priusq̄ euāgelii xp̄i audirent: vite hui⁹ sine puenti sūt: s; nō ideo pnt effugere dānationē. Quicūq̄ enī homines nō sūt in eo saluato: ⁊ saluentur: qui venit querere qd perierat ad perditionē sine dubio p̄tinebūt quāuis dici possit: alios leuios: alios grauios: penas passuros. Ille enī perire deo dicit⁹: qd ab illa beatitudine quā dat sanctis suis p̄suppliciu separaf. Tāta est diuersitas autē suppliciorum: quanta est diuersitas peccatorū: que quō se habeat: alti⁹ iudicat sapiētia diuina: q̄ cōiectura scrutat⁹: aut effat humana. **CHRY.** Quia vero hincinde causabant⁹: qm̄ p̄p̄tē patre eū persequēbāt: destrues eoz excusationes dicit⁹: Qui me odit: ⁊ patrē meū odit. **ALCV.** Sicut. n. qui diligūt filiū diligūt ⁊ patrē. quia vna est dilectio patris ⁊ filij: sicut vna natura: ita ⁊ qd odit filiū odit patrē. **AV.** Sed cū superi⁹ dixerit: Nesciūt eū qd me misit: quō possunt odisse quē nesciūt. Si enī deū nō qd est ip̄e: s; nescio qd aliud eū suspicant aut credūt: nō vtiq̄ ip̄m ode- runt: ⁊ de hoib⁹ qd fieri pōt ut eos sepe quos nūq̄ vidimus oderim⁹ vel diligam⁹: fama de aliquo sermōtionā: te: vel bene vel male. Sed quō de quo natura nobis intus maf dicens⁹ est ignor⁹. Nō enī eius facie corpali nobis intus: sed tūc nobis ad cognitionē patet: qm̄ ei⁹ mores ⁊ vita nō latent: alioquin nec seip̄m nosse quisq̄ pōt: qd vide re faciē suā nō pōt. Sed plerūq̄ in eis nra credulitas falsit⁹: nōnūq̄ ⁊ historia: ⁊ multo magis fama mēis. Pertinet autē ad nos: ut qz nō possum⁹ hominū indagare conscientia: de ip̄is reb⁹ habeam⁹ verā certāq̄ sententiā. Quādo ergo nō errat in reb⁹ verecūta sit ip̄o probatio vitorū virtutūq̄ approbatio: si errat in hoib⁹. ventis ē humana tēratio. p̄inde sicut fieri pōt ut hō bon⁹ hoies bonū oderit: nesciēs nō ip̄m: sed qd putat esse ip̄m: vel potius diligat nesciēs cū bonū diligat: qd est ille: ita fieri pōt ut hō in iust⁹ hoies oderit iustū: ⁊ tūc cū credit iniustū: diligat non ip̄m s; qd putat esse ip̄m: quēadmodū autē hoies: sic ⁊ deū. Deinde si interrogarent iudei virū diligētē de eū: se diligere rñderēt: nō ex aio mēientes: sed errādo potius opinātes: quō enī diligētē patrē veritatis qd hnt odio veritatis. Nolūt enī sua facta dānari: ⁊ hoc hz veritas. Tantum igit⁹ oderūt veritatē: quātū oderūt suas penas quas talib⁹ irrogat. Nesciūt autē illā eē veritatē: qd tales q̄les ip̄i sunt dānat⁹: ac p hoc qz veritatē qua iudicante dānant⁹: de patrē deo natam nesciūt: etiā ip̄m ⁊ nesciūt ⁊ oderunt. **CHRY.** Sic igit⁹ nō habet inq̄t excusationem: p hoc qz eam que a sermonib⁹ doctrinā tribuebāt: sed ⁊ ea que ab operib⁹ adici scdm̄ moysi legē: qd ab eo qd hoc facit plua deri vniuersos iussit: cū ad pietatē ducat: ⁊ miracula tribuat. vñ subdit⁹: Si opa nō fecissēt in eis qd nemo alius fecit: peccatū non haberent. **AV.** Hoc. s. peccatū qd in eū loquentē ⁊ operatē nō crediderūt. Sed qd est qd addidit quē nemo alius fecit: Nulla q̄ppe in opib⁹ christi vidēt esse maiora: q̄ suscitatio mortuoz: qd scdm̄ etiā antiquos fecissē prophetas: fecit tū aliq̄ xps que nemo alius fecit. Sed rñdes nobis ⁊ alios fecissē: que nec ip̄e nec alī fecit. Sed qd tā multa vitia ⁊ malas valitudines vexationesq̄ mortaliū tāta p̄tate sanaret: null⁹ oīno legit antiquoz: ut enī taceat qd iubēdo sicut occurrēbāt: saluos singulos se-

cit: Marc⁹ dicit qd quodcūq̄ introbat in vicos vel i vi- las aut in ciuitates: in plateis ponebat infirmos: ⁊ depre- cabant⁹: ut vel fimbriā vestimenti ei⁹ tangerēt: ⁊ quotquot tangebāt eū salui fiebant. Hec nemo alī fecit in eis. Sic enī intelligendū est quod ait: In eis: non int⁹ eos: vel corā eis: sed p̄sus in eis: qz sanauit eos: nemo tū ali⁹ fecit qui cūq̄ tāta opa in eis fecit: qm̄ qd alī hō aliqd eozū fecit ip̄o faciēte fecit: hec autē ip̄e nō illis faciētib⁹ fecit: s; hec ⁊ si pater aut spūscūs fecit: nemo alī fecit: qz totius trinitatis vna substantia est: his ergo bñficijs amorēz non odium retribuere debuerūt: ⁊ hoc eis exp̄obzās adiun- git dicens: Nūc autē vide. ⁊ ode me ⁊ pa. meū. **CHR.** Hoc autē dicit ne discipuli dicāt: Cur igit⁹ intra tot⁹ nos in- duxisti mala: Nōne p̄clia ⁊ odiū p̄uident⁹: sed ⁊ p̄p̄he- tiam inducit cū subdit⁹: Sed ut adimpleat sermo qd in lege eo. scri. ē: qz odio habue. me gra. **AV.** xj. de tri. Legis noie aliqñ simul oīa veteris testamēti scāz scripturarū si- gnificat eloq̄: ⁊ ita dñs hic dicit⁹: In lege eo. scri. est: cū le- gat in psalmis. **AV.** sup iohannem: Eoz autē legem dicit nō ab ip̄is inuenta: sed ip̄is datā. Gratias autē odit qd nul- lum ex odid cōmodū querit: vñ cōmodū fugit: sic o de- runt deū impj: sic diligūt iusti: ut alia p̄et illuz bona non expectēt qm̄ ip̄e erit in oib⁹ oīa. **GRE.** xxv. mor. Alio- est aut bona nō facere: aliud bonoz odisse doctoz: sicut aliud ē ex p̄cipitatione aliud ex deliberatione peccare. Ex i- firmitate enī plerūq̄ solet accidere: amare bonū: sed imple- re nō posse. Ex studio autē peccare: ē bonū nec facere nec amare. Sicut ergo nōnūq̄ graui⁹ est peccatū diligere qd p̄petrare: ita neq̄s ē odisse iusticiā qd nō fecisse. Sicut ergo nōnulli in ecclesia qd nō solū bona nō faciūt: s; etiam pic- quūt: ⁊ qd ip̄i facere negligūt etiā in alijs detestātur. Ho- rum peccatū nō ex infirmitate aut ignoratiā: s; ex solo stu- dio perpetratur. **Lum** autē venerit paraclytus quē ego mittaz vobis a patrē: spūitū veritatis qui a patrē proce- dit: ille testimonij perhibebit de me. Et vos testi- monij perhibebitis: quia ab initio mecum estis. **CHRY.** Possent discipuli dñō dicere. Si verba a te audierūt qd nullus dixit: si opa viderūt qd null⁹ alī fecit: ⁊ tū nō pfecerūt. Si oderūt ⁊ patrē tuū ⁊ te cum eo cuius grā nos mittis: q̄lis digni fide erim⁹. Ne igit⁹ hec cogita- tes turbentur: p̄solationē inducit dicens: Cū au. vene. pa- racytus quē ego mittā vobis a patrē: spūitū veritatis qd a patrē p̄cedit: ille testimonij perhibebit de me. **AV.** Tāq̄ diceret: O dñe me habuerūt ⁊ occiderūt vidētes: s; tale de me testimonij pacyt⁹ perhibebit: ut eos faciat in me cre- dere nō vidētes: ⁊ quille perhibebit: ⁊ vos perhibebitis. vñ se- quitur. Et vos testimonij perhibebitis. Ille cordib⁹ vris i- spirādo: vos vocib⁹ vestris sonādo. vñ poteritis p̄dica- re qd nostis. Quia ab ini. me. estis. qd mō nō facitis quia illi⁹ spūs plenitudo nōdū adest vobis. Dabit enī vobis fiducia testimonij perhibēdi charitas dei diffusa in cordi- bus vestris. p spūscm̄ qd dabitur vobis. Ille quippe testi- monij perhibēs ⁊ testes fortissimos faciens. abstulit amī eis xp̄i timorē ⁊ inimicorū odium cōuerit in amorē. **DIDY.** de spūscō. Spm̄ autē scm̄ veniētē cōsolatozē of- cit. ab opatione ei nomē ip̄onēs: qz nō solū eos quos se di- gnos esse repperit ab oī p̄turbatiōe reddit alienos: veruz incredibile quoddā gaudiū eis tribuit. Sempiterna qd peleticia in eoz corde versatur: quo: uz spūscūs habitā- tor est. Iste spūs cōsolatoz a filio mittitur: nō fm̄ angeloz aut p̄phetaz aut ap̄loz ministeriuz: s; vt mitti decet a sa- pientia ⁊ virtute spm̄ dei indiuisā habētē cū eadē sapien- tia ⁊ virtute naturā. Et enī fil⁹ missus a patrē nō separat⁹ atq̄ disūgit ab eo: manēs in illo ⁊ habēs illū i semetip̄o qd spūscūs sup̄radicto mō missus a filio: de patrē egredit⁹ nō aliudē ad alia trāsmigrās. Quō enī pater nō cōstitit loco cū vltia oīm corpoz su naturā: ita ⁊ spūs veritatis nequāq̄

neq[ue] loco[rum] sine claudis. cū sit inco[m]palis et excellēs vni-
uersa creatura p[er] essentia[m]. CHR. Propterea v[er]o nō spm̄
scdm̄: s[ed] spm̄ veritatis cū vocat[ur]: vt o[mn]dat q[uod] erit fide o[mn]i-
gius: dicit aut[em] q[uod] a patre p[re]cedit: q[uod] o[mn]ia certissime nouit:
quēadmodu[m] ipse aut[em] de seipso: Qm̄ noui v[er]o venio et quo
vado. DIDY. Sed cū posset dicere a deo siue o[mn]ipote[n]te
nihil ho[m]i[n]u[m] tenig[er]e: s[ed] ait: A p[re]se[n]t[er] nō q[uod] pater a deo o[mn]ipote[n]te
sit alius: s[ed] fm̄ p[ro]prietatē patris intellectū parentis: egre-
di ab eo dicit spūs veritatis. Mittite aut[em] filio spūitū ve-
ritatis: simul mittit et pater: cū eadē volūate patris et filij
spūs veniat. THEO. Et alio q[uod]dem patre dicit mittere
spm̄: nūc aut[em] cū se missurū dixit: eq[uod] pollentiā denotat. Ne
aut[em] cōfiterent[ur] cōtra patrē: velut ab illa p[ar]te t[ra]nsmissis
spūitū addidit: A p[re]se[n]t[er] quasi acceptatē patre et p[ar]iter de
stante: cū aut[em] audis q[uod] p[re]cedit: ne intelligas p[re]cessū mis-
sionē esse illatā extrinsec[us]: q[uod] mittit administrato[rum] spūi-
tus s[ed] quod dā d[ist]inctio[n]is et excepte actionis p[ro]p[ri]et[is] p[re]ces-
sum appellat vni p[ri]ncipali spūitui attributū: originalis
enī cōstitūta spūs est p[re]cessus: nō ergo p[re]cedere p[ro]mitte-
re sumēdū est: s[ed] ex parte naturalē essentia[m] obtinere. AV.
Dic aliq[ui]s forsitan q[ui]t[ur] v[er]ū et a filio p[re]cedat spūs sanctus
fili[us] enī soli[us] patris ē fili[us]: et pater soli[us] filij ē pater. Spī-
ritus aut[em] scūs nō est vni[us] eor[um] spūs s[ed] ambo[rum]: q[uod] q[uod]dem
dicit ipse xp̄s: Spūs p[er]is v[er]it[as] q[uod] loq[ui]t[ur] in vobis. Et dicit
ap[osto]l[us]: M[issi]t de[us] spm̄ filij sui in corda v[est]ra. Nec ob aliud
estimo ipsū p[ro]p[ri]et[is] vocari spūitū: cū etiā si de singulis int[er]
rogemur. nō possum[us] nisi et patrē et filiū spm̄ dicere: q[uod] ergo
cōiter vocant et singuli: hoc p[ro]p[ri]et[is] vocari oportuit cum q[uod]
non est vni[us] eor[um]: s[ed] in quo cōitas apparet eor[um] ambo[rum].
Cur ergo nō credam[us] q[uod] etiā de filio p[re]cedat spūs sanctus: cū
fili[us] quoq[ue] ipse sit spūs: Si enī ab eo nō p[re]cederet: nō p[er]
surrectionē discipulis suis insuflasset dicens: Accipite spi-
ritū sanctū. De hac quoq[ue] virtute credēdus est dicere euā-
gelista: Virtus de illo exibat et sanabat oēs. Si ergo et de
patre et de filio p[re]cedat spūs sanctus. cur fili[us] dixit: De patre
p[re]cedit: nisi quēadmodu[m] solet ad eū referre: et q[uod] ip[su]s est
de quo ipse est. v[er]ū illud ē q[uod] ait: p[ro]p[ri]et[is] doctrina nō ē mea
sed ei[us] q[uod] me misit. Si igit[ur] hec intelligat[ur] ei[us] doctrina: quā
tū dixit nō suā s[ed] patris: quātomagis et intelligend[um] ē et de
ipso p[re]cedere spūs sanctus: vbi sic ait: De patre p[re]cedit. vt nō
diceret: De me nō p[re]cedit. A quo aut[em] h[ic] fili[us] vt sit de[us]: ab
illo h[ic] v[er]it[as] vt p[re]cedat ab eo spūitū sanctus. Hinc vicin[us]
etiā illud intelligit[ur]: cur nō dicat nat[ur]a: ē: s[ed] pot[est] p[re]cedere
spūs sanctus: q[uod] si et ipse fili[us] diceret: ambo[rum] v[er]it[as] filius d[ic]-
ceret: q[uod] absurdissimū ē: fili[us] q[uod] p[ro]p[ri]et[is] nullus est v[er]it[as] nisi pa-
tris et matris. Absit aut[em] vt inter deū patrē et deū filiū tale
aliq[uod] suspicemur: q[uod] nec filius ho[m]i[n]u[m] simul ex patre et ex
matre p[re]cedit: s[ed] cū in matre p[re]cedit ex patre: nō tūc p[re]-
cedit et ex matre. Spūs aut[em] scūs nō de patre p[re]cedit in filiū
et de filio p[ro]cedit ad sanctificandā creaturā: s[ed] simul de
v[er]it[as] p[re]cedit. Neq[ue] enī possum[us] dicere q[uod] nō sit vita spi-
ritū sanctus: cū vita pater: vita sit filius: ac p[er] hoc sicut p[ater]
cum habeat vitā in semetipso: dedit et filio vitā habere
in semetipso: sic ei dedit vitā p[re]cedere de illo sicut p[ro]-
cedit et de seipso.

Ca. XVI.

Nec locutus sū vobis ut nō scandalizē-
mini. Absq[ue] synagogis facient vos.
Sed venit hora ut ois qui interficit
vos arbitret[ur] obsequiū se prestare deo
Et hec facient vobis q[uod] nō nouerunt
patrē neq[ue] me. Sed hec locutus sū vobis: vt cum
venerit hora eor[um]: reminiscamini: q[uod] ego dixi vo-
bis. Hec aut[em] vobis ab initio non dixi: quia vobi-
scum eram.

AV. Merito p[ro]missio spūs scō quo in eis opante fieret
testes ei[us] subiūxit: Hec lo. sū vo. vt nō scan. Cū enī chari-
tas dei diffundit in cordib[us] nostris p[er] spūitū scm̄: q[uod] datus

est nobis: sit pax multa diligētib[us] legē dei vt non sit illis
scandalū. Deinde q[uod] passuri eēt exp[er]imens ait: Absq[ue] sy-
nagogis fa. vos. CHRYSOST. Bā enī p[ro]fuerat:
vt si quis confessus fuerit ch[ri]stū: extra synagoga[m] scie-
ret. AV. Quid aut[em] mali erat aplis expelli de iudaicis
synagogis q[ui] nō fuerint inde exiuri: etiā si eos null[us] ex-
pelleret. Sed hoc voluit denūtiare: q[uod] iudei ch[ri]stū non
fuerat recepturi a quo isti nō fuerat recessuri. Naz q[uod] non
erat vll[us] alius p[ro]p[ri]et[is] dei: q[uod] illud semē abrae: si cognosce-
rent xp̄s: nō alie fierent ecclesie xp̄i alie synagoge iudeor[um].
Q[uod] q[uod] nō lacrimat: q[uod] restabat nisi vt remanētes extra xp̄s
extra synagoga[m] faceret eos: q[uod] nō reliq[ue]rūt xp̄m: deū cū
hoc eis dixisset adiecit: Sed ve. ho. vt ois q[uod] interfi. vos:
arbitret[ur] obse. se p[ro]p[ri]et[is] deo. Que verba ita subiecit tāq[uam]
hoc consolaret[ur] eos: q[uod] de synagogis iudaicis pellerentur
an forte de synagogis illa sepatio sic eos fuerat turbatu-
ra vt mori vellent pot[est] q[uod] in hac vita sine iudeor[um] congre-
gatiōib[us] morari. Absit vt sic turbarent: q[uod] dei nō hominū
gloriā redrebāt. Iste itaq[ue] sensus ē in his v[er]bis: Extra sy-
nagoga[m] faciet vos: s[ed] nolite solitudinē formidare. Sepa-
ratim q[uod] p[ro]p[ri]et[is] a cōgregatiōib[us] eor[um]: tā multos in noie meo
cōgregabit[is]: vt illi metuētes ne tēplū q[uod] erat apud eos:
et oia legis veteris sacramēta deserant: sic interficiēt vos
vt deo arbitret[ur] se prestare obsequiū: zelū dei habētes: sed
nō scdm̄ sciam. Hoc enī de iudeis dictū debem[us] accipere
de q[uod] dixit: Extra synagoga[m] faciet vos. Nā testes. i.
martyres ch[ri]sti: etiā si occisi sūt a gentilib[us] nō tū illi arbi-
trati sūt deo s[ed] oia sua falsis obsequiū se p[ro]p[ri]et[is] iudeor[um].
aut[em] ois q[uod] occidit p[re]dicatores xp̄i: deo se putauit p[re]stare ob-
sequiū credēs q[uod] desererent deū israhel q[uod] cūq[ue] cōuerterent
ad xp̄m. Hinc ergo accēsi et zelū dei habentes: s[ed] nō fm̄
sciam obsequiū se deo p[ro]p[ri]et[is] credētes occidebant eos.

CHRY. Deinde p[ro]solationē inducit dicens: Et hec oia fa-
vo. q[uod] nō noue. pa. neq[ue] me. q[uod] d. Sufficit vobis in cōsola-
tionē p[ro]p[ri]et[is] me et patrē hec pati. AV. Ne aut[em] ignaros
atq[ue] imparatos aios mala ip[s]orum: quis cito t[ra]nsitura
turbaret: hāc fuisse cām: vt hec eis p[re]nūtiaret o[mn]it[er] sub-
dens: Hec lo. sū vo. vt cum ye. ho. eo. remini. q[uod] dixi vo.
Hora eor[um]: hora tenebrosa: hora nocturna: sed nox iude-
orū sepatū a se diem xp̄ianorū nulla cōfusione fulcauit.

CHRY. Sed et p[ro]p[ri]et[is] aliā cām hoc p[re]dixit: vt nō diceret
qm̄ nō p[ro]uidit futura: et hoc significat cū dicit: Remini. q[uod]
ego dixi vo. et ut nō possēt dicere: Qm̄ blādiēs nobis ea
q[uod] ad gratiā dicebat solū. cui[us] aut[em] grā hoc a p[ri]ncipio nō
dixit: o[mn]it[er] dicens: Hec aut[em] ab ini. vo. nō oi. q[uod] vobi. erā.
q[uod] i. in custo dia mes erat[is]: et licitū erat interrogare: quā-
do volebat[is] et sup[er] me totū p[re]liū vertebat. Un sup[er]fluu[us]
erat hoc a p[ri]ncipio vobis dicere: nō q[uod] hec tūc nō noue-
ram p[ro]p[ri]et[is] nō dixi. AV. Sed ali[us] tres euāgeliste cum
p[re]dixisse ista dēmonstrat: anteq[uam] vētū eēt ad cenā: q[uod] pacta
fm̄ ioannē ista locut[us] est. An forte hinc ista soluit q[ui]t[ur]: q[uod]
et illi cū narrāt p[ri]mū fuisse passionē cū hoc diceret: non
ergo ab initio q[uod] cū illis erat. Sed marthe nō solū iminē-
te passionē: verū etiā ab initio hec denūciata esse comme-
morat. Quid sibi ergo vult q[uod] hic dicit: Hec aut[em] ab initio
nō oi. nisi q[uod] ea q[uod] hic dicit de spūs scō: q[uod] sit vētū ad eos
et testimoniū phibitū q[uod] mala passuri sunt: hec eis ab
initio nō dixit: q[uod] cū ip[s]is erat: et ei[us] p[re]sētia cōsolabant[ur].
Abscessur[us] aut[em] oportebat vt diceret illuz esse venturū
p[er] quē charitate diffusa i cordib[us] suis verbuz dei cum sit
dūtiā p[re]dicaret. CHRY. Vel p[re]dixit q[uod] de q[uod] flagella
patient. Nō aut[em] q[uod] mors eor[um] reputaret vt dei cultū: q[uod]
q[uod] maxime poterat eos attonitos facere. Vel q[uod] illic ea
q[uod] a gentib[us] debebāt pati dixit: hic aut[em] et iudaica adiecit

Et nūc vado ad eū qui misit me: et nemo ex vo-
bis interrogat me quo vadis. Sed quia hec locu-
tus sū vobis: tristitia impleuit cor v[est]rū. Sed ego
veritatē dico vobis: expedit vobis ut ego vadam